

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžfk/39/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200622
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8017200622.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Energo Terra, s.r.o. so sídlom Bezručova 15, 058 01 Poprad, IČO: 46 518 665, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o. so sídlom Školská 257, 059 91 Veľký Slavkov, proti žalovanému : Daňový úrad Prešov, so sídlom Hviezdoslavova 7, 080 01 Prešov, o povinnosti vydať rozhodnutie, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/35/2017-34 zo dňa 19. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením podľa § 99 písm. f) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu, (že žalobca, ktorý sa domáhal, aby správny súd uložil žalovanému povinnosť vydať rozhodnutie, ktorým mu prizná úroky z omeškania z dôvodu oneskoreného vyplatenia nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie máj 2013 a jún 2013), nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené zákonom.

2. Krajský súd uviedol, že vyzval žalobcu uznesením č. k. 2S/35/2017-31 dňa 01.12.2017, aby odstránil vady žaloby a doplnil ju o potvrdenie, že využil niektorý z obligatórnych inštitútov a to buď sťažnosť podľa § 5 zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre. Predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 13.12.2017, keďže posledný deň lehoty pripadol na sobotu, žalobca bol povinný predmetné potvrdenie doručiť súdu alebo odovzdať orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, do 27.12.2017. Žalobca v súdom stanovenej lehote žalobu nedoplnil, preto súd konanie v zmysle § 99 písm. f) v spojení s ustanovením § 244 ods. 1 SSP zastavil, keďže žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom a to sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre

3. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 170 písm. b) SSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie žalovaného

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dôvodoch kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca neodstránil vady žaloby a nedoplnil ju o potvrdenie, že využil niektorý z obligatórnych inštitútov a teda nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené SSP. Žalobca namietal, že v danom prípade postupoval v súlade s pokynmi súdu. Dňa 15.12.2017 podal právny zástupca žalobcu na Finančné riaditeľstvo SR sťažnosť na postup Daňového úradu Prešov, pobočka Poprad. Listom zo dňa 03.01.2018 Finančné riaditeľstvo SR sťažnosť žalobcu postúpilo na Daňový úrad Prešov. Podľa žalobcu je zrejmé, že Daňový úrad Prešov nemá záujem vydať takéto rozhodnutie, o čom svedčí postup tohto orgánu, ktorý jeho žiadosť o priznanie úroku z omeškania zo dňa 30.06.2017 odmietol vydať rozhodnutie a o sťažnosti na postup zo dňa 15.12.2017 v zákonnej lehote nerozhodol, keďže do dnešného dňa Daňový úrad Prešov žiadne rozhodnutie vo vzťahu k sťažnosti nevydal, do dnešného dňa neoznámil výsledok preskúmania tejto sťažnosti. Je teda zrejmé, že žalovaný ani jeho nadriadený orgán Finančné riaditeľstvo SR nemajú záujem postupovať zákonným spôsobom a vo veci rozhodnúť.

5. Podľa žalobcu jedinou inštanciou, ktorá je schopná mu poskytnúť ochranu, je súd. Preto má za to, že rozhodnutie o zastavení konania je nedôvodné, pretože žalovaný a ani jeho nadriadený orgán Finančné riaditeľstvo SR nemá záujem vydať akékoľvek rozhodnutie, keďže do dnešného dňa nevydal vo veci rozhodnutie a za tejto situácie má za to, že keďže žalovaný úmyselne koná nezákonne, preukázateľne úmysle koná v rozpore so zákonom.

6. Z tohto pohľadu sa potom rozhodnutie o zastavení konania javí taktiež ako nezákonné, keďže postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať a z tohto pohľadu sa javí aj právny názor súdu ako nesprávny, pretože týmto postupom nám boli upreté všetky práva na spravodlivé súdne konanie.

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol kasačnému súdu túto zamietnuť. Uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s odôvodnením uznesenia konajúceho súdu, ktorým rozhodol o zastavení konania vo veci a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania, kasačnú sťažnosť žalobcu považuje za nedôvodnú a jej odôvodnenie za vecne a právne nesprávne.

III.

8. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 491 a § 492 S.s.p. preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

9. Na prvom mieste najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t. j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd vybrať si podľa z prostriedkov ochrany upravených procesnými predpismi ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený zasahovať do tejto procesnej slobody, t. j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

Podľa § 242 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

Podľa § 244 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy neúspešne vyčerjala sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre.

Podľa § 246 ods. 2 SSP k žalobe fyzickej osoby, právnickej osoby a zainteresovanej verejnosti musí byť

pripojené oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátorom.

Podľa § 99 písm. f) SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom pri jednotlivých typoch konania.

10. Z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že krajský súd vyzval žalobcu uznesením zo dňa 01.12.2017, aby odstránil vady žaloby a doplnil ju o potvrdenie, že využil niektorý z obligatórných inštitútov a to buď sťažnosť podľa § 5 zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre.

11. Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach prevzal generálnu úlohu priamej nápravy jednotlivcom dotknutého nezákonného stavu (t. j. prostriedku možnej nápravy) v prípade nečinnosti alebo nezákonných zásahov orgánov verejnej správy. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 9/2010 Z. z. sťažnosť je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len "sťažovateľ"), ktorým

a) sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou (ďalej len "činnosť") orgánu verejnej správy,

b) poukazuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy.

12. Uvedená nezastupiteľnosť tiež spočíva v tom, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je suplovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či vecne, funkčne alebo miestne príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok správneho práva rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Ak potom zákonodarca v procesnom predpise pre prístup k správne súdu stanovil okrem iného ako podmienku uvedenú zásadu subsidiarity súdneho konania, tak potom, aby mohol konkrétny orgán štátnej moci poskytnúť žalobcovi ako dotknutej osobe právnu ochranu (za ktorú nemožno považovať úspech v konaní), musí táto osoba vyvinúť potrebnú iniciatívu predpísanú zákonnou úpravou konania pred ním. Sledovaným dôsledkom iniciatívy jednotlivca je nielen nadobudnutie vedomosti samotného orgánu verejnej správy o existencii a dĺžke trvania nespokojnosti jednotlivca, ale aj povinnosť túto situáciu v medziach svojho oprávnenia rýchlo a účinne riešiť, a tiež zápisničné zachytenie svojich úkonov v administratívnom spise, ktorý je správnym súdom v zmysle § 244 ods. 1 SSP prezumovaný ale ja postupom podľa § 246 ods. 2 SSP vyžadovaný.

13. Ako bolo vyššie uvedené, zo žaloby žalobcu vyplývalo, že žalobca sťažnosť nevyužil na nápravu tvrdeného protiprávneho stavu, a preto bol krajským súdom vyzvaný, aby vady žaloby odstránil a v súdom určenej lehote ju doplnil o potvrdenie, že využil niektorý z obligatórných inštitútov a to buď sťažnosť podľa § 5 zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre. Žalobca bol poučený o následkoch nedoplnenia obligatórnej náležitosti žaloby, teda o zastavení konania podľa § 99 písm. f) SSP.

14. Predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 13.12.2017. Žalobca v súdom stanovenej lehote žalobu nedoplnil, následne krajský súd konanie v zmysle § 99 písm. f) v spojení s ustanovením § 244 ods. 1 SSP zastavil, keďže žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom a to sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre.

15. K námietke žalobcu, že postupoval podľa pokynov súdu a dňa 15. 12. 2017 podal na Finančné riaditeľstvo SR sťažnosť na postup Daňového úradu Prešov, pobočka Poprad, nemohla obstáť, pretože ako z obsahu spisu vyplýva, že takúto sťažnosť podal až po podaní žaloby. Pritom osobitnou/obligatórnou náležitosťou žaloby proti nečinnosti je popri všeobecných náležitostiach žaloby (§ 57 SSP) k žalobe podľa § 246 ods.2 SSP pripojiť oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti podľa osobitného predpisu alebo vybavenie podnetu prokurátorom, pričom aj z ustanovenia § 244 ods. 1 SSP vyplýva, že žalobca ako účastník administratívneho konania namietajúci nečinnosť orgánu verejnej správy musí splniť podmienku, že neúspešne vyčerpal sťažnosť podľa osobitného predpisu alebo podnet na prokuratúre, teda pred podaním žaloby proti nečinnosti.

16. Pokiaľ teda zákon v § 99 písm. f) SSP ustanovuje zastavenie konania, ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené zákonom pri jednotlivých typoch konania, je potrebné tým rozumieť v danom prípade povinnosť žalobcu podať pred žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy sťažnosť podľa § 5 násl. zákona o sťažnostiach alebo podnet na prokuratúre podľa § 31 a násl.

zákona o prokuratúre (§224 ods.1 SSP), čo žalobca jednoznačne nespĺnil. Preto ani kasačný súd nemohol prihliadnuť na námietky sťažovateľa, že sa riadil pokynmi krajského súdu a na predloženú sťažnosť, pretože túto podal až po podaní žaloby.

17. Kasačný súd preto na tomto mieste musí zdôrazniť, že na základe uvedeného sťažovateľ nespĺnil jednu zo základných podmienok požadovaných zákonom pre existenciu nezákonného stavu, proti ktorému právny poriadok prostredníctvom § 242 a násl. SSP poskytuje ochranu, a to, že sa pred podaním žaloby nedomáhal nápravy nezákonného stavu na príslušnom orgáne verejnej správy.

18. Vzhľadom na hore uvedené skutkové zistenia a právne závery považoval námietky sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu za nedôvodné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

19. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.